

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

LEAVING CERTIFICATE EXAMINATION, 2025

ROMANIAN
HIGHER LEVEL

Monday, 16 June
09:30 - 12:30

Citiți cu atenție textul dat și răspundeți la cerințele care urmează. Veți răspunde la toate cele trei părți. Toate răspunsurile trebuie scrise în limba română.

Maximum 100 de puncte

„În ultima vreme, Comunitatea Europeană face lucruri bizare. Nu se interesează doar de dezvoltarea economică a țărilor membre, ci și de... starea lor sufletească. «Care sunt cei mai fericiți dintre europeni?». Și ce să vezi? Românii se află mereu în fruntea sondajelor. Tocmai ei, «coada lumii», ticăloșiți fără milă pe rețelele sociale și în presa din țara lor, sunt gata să spună «oprește-te, clipă»? Care să fie misterul? Poți fi bucuros fără să fii bogat? Ce este, de fapt, fericirea?

Pentru a afla răspuns la aceste întrebări, ne-am adresat colaboratoarei revistei noastre, dr. psiholog Norica Popa-Fischer.

*– Anual, în Europa se realizează sondaje care măsoară starea de fericire a oamenilor. În absolut toate, românii ocupă un loc de frunte, declarându-se printre cei mai fericiți dintre pământeni. O imagine care contrazice **negativismul rețelelor sociale**, care-i clasează pe români printre campionii nefericirii. Cum se explică, de fapt, fericirea? Există o rețetă a ei?*

– Nu există rețete de fericire. Fiecare om este unic în felul său. Există însă drumuri care duc către fericire și care se află **la îndemâna noastră**, a tuturor. Pentru asta este nevoie să descoperim ceea ce ni se potrivește cu adevărat în viață, ceea ce poate să devină un ideal: profesia – aleasă cu grijă, pentru ca să nu devină un chin, familia, maternitatea, credința, micile bucurii de fiecare zi ale vieții. Dacă atunci când luăm decizii importante am da dovadă de mai multă responsabilitate, reflectând cu sinceritate dacă drumul pe care pornim ni se potrivește sau nu, am izbuti mai ușor **să ademenim fericirea**. Un pas sigur spre ea este echilibrul dintre dorințele și posibilitățile noastre. Nu aspirați niciodată la lucruri pe care știți că nu le puteți dobândi: slujbe înalte, pentru care nu sunteți pregătiți, bani mai mulți decât puteți câștiga în mod cinstit, bunuri materiale care vă depășesc posibilitățile. Dacă nu te aștepti la prea mult, nu ai decepții. În ceea ce-i privește pe români, eu cred că cea mai sigură parte a bucuriei lor e legată de faptul că sunt iarăși stăpâni pe viața lor, pe care o hotărăsc cum vor. O minune care s-a întâmplat după marea schimbare din 1989.

– Credeți că orizontul geografic în care trăim, spațiul «mioritic», de care suntem atât de legați este, și el, o cauză de fericire? În ce fel?

– Românii «trăiesc» natura. Au integrat-o în viața lor, în tradiția lor, au ritualuri legate indestructibil de zona în care trăiesc și care supraviețuiesc până astăzi. Ele dau identitate și bucurie. Fericirea e condiționată de experiențe pozitive. Iar una dintre aceste experiențe este capacitatea de a te bucura de lumea înconjurătoare. Cu cât suntem mai treji în perceperea întâmplărilor care ne înconjoară, cu atât mai puternice sunt impresiile pe care le receptăm. Pentru majoritatea oamenilor de azi, natura e un simplu decor. Țăranii noștri trăiau în spiritul ei, iar această uitare de sine este soră bună cu fericirea. O stare în care spațiul și timpul dispar și, odată cu ele, și **constrângerile** în care ne încătușează.

– Ne plângem întruna de stres. Cum scapă de el oamenii care își zic fericiți?

– Suprasolicitarea produce stres. Lipsa de solicitare – megastres! Echilibrul se află la mijloc: să nu faci nimic e plictisitor, să te cațeri pe un perete de stâncă e stresant. (...) «De regulă, fericirea se

produce atunci când punem în mișcare toată capacitatea noastră pentru a face față unei provocări», spun specialiștii în materie de fericire. Atât pentru oamenii activi și solicitați, cât și pentru cei fără activitate profesională curentă (pensionarii), prezența unor îndeletniciri care să le facă plăcere (hobby-uri) reprezintă o sursă sigură de fericire, mai ales dacă sunt făcute în aer liber: drumeții, albinărit, grădinărit, sport de plăcere, pescuit etc. La fel de plăcute și generatoare de stări de bine sunt îndeletnicirile culturale: lectura, muzica, teatrul etc. .

De asemenea, este preferabil să ne creăm motive mărunte de fericire în viața de zi cu zi. E foarte important să învățăm să deosebim fericirea cea mare de micile fericiri de aici și acum.

De aceea, adresăm câteva sfaturi de ademenit fericirea.

Trăiți momentul! Căile spre fericire sunt ocolitoare. Întrebându-ne tot timpul dacă suntem fericiți și privind fericirea ca pe un obiect îndepărtat, nu realizăm nimic. Fericirea înseamnă să te bucuri de fiecare lucru pe care îl faci. Să-i găsești rostul și motivația. Să trăiești fiecare clipă a vieții ca și când ar fi ultima.

Păstrați contactul cu semenii dumneavoastră! Relațiile sociale sunt – pare-se – «cea mai importantă sursă individuală a fericirii», afirmă profesorul britanic dr. Michael Argyle, specialist în domeniu, după efectuarea unor studii complexe. Prietenii, relațiile profesionale, flirturile, aprecierile celorlalți sunt răsplătite imediat de organismul nostru prin producerea hormonului fericirii. (...) O viață trăită în numele binelui este o viață plină de fericire. Angajamentul, dorința de a-i vedea pe oameni mai fericiți, dărnicia și facerile de bine sunt drumul cel mai sigur spre **un destin împlinit**.

La vânătoare de amintiri! Memoria noastră este un rezervor uriaș de fericire. Amintirea – sau chiar imaginarea – unor situații plăcute, fericite declanșează în organism aceleași reacții ca și situațiile reale. Așadar: *a fost odată ca niciodată...*“.

după *Mic îndreptar de fericire*. Articol publicat în *Formula As*, nr. 1624 din 5 iulie 2024

CERINȚE:

PARTEA I

(30/100)

Răspundeți la cerințele următoare:

1. Indicați pe scurt sensul următoarelor cuvinte și expresii (redate îngroșat în text), folosind sinonime sau scurte explicații și ținând cont de contextul în care apar:

- a) *negativismul rețelelor sociale*
- b) *la îndemâna noastră*
- c) *să ademenim fericirea*
- d) *constrângerile*
- e) *un destin împlinit*

(5 × 1 punct)

2. Explicați, cu cuvintele voastre, în ce constă contradicția exprimată în primul paragraf al textului.
(5 puncte)
3. Prezentați care sunt, potrivit textului, căile prin care poate fi obținută fericirea în viață.
(5 puncte)
4. Care este, potrivit textului și propriei înțelegeri, legătura dintre a fi responsabil în luarea deciziilor și gradul de fericire atins în viață ?
(5 puncte)
5. Poate fi mediul tradițional și natural (așa-zisul „spațiu mioritic”) în care trăim o sursă de fericire? Prezentați relația dintre păstrarea identității și crearea stării de fericire, ținând cont de ideile exprimate în text, ca și de experiența și convingerile voastre.
(5 puncte)
6. *Dacă nu dorești prea mult, nu vei fi dezamăgit.* Discutați acest punct de vedere exprimat în textul dat.
(5 puncte)

PARTEA a II-a

(30/100)

În partea finală a textului, regăsim trei *sfaturi de ademenit fericirea* : „Trăiți momentul!”, „Păstrați contactul cu semenii dumneavoastră!” și „La vânătoare de amintiri!”

Alegeți unul dintre aceste sfaturi și comentați importanța lui, în lumina textului și potrivit experienței voastre. (100-150 de cuvinte)

PARTEA a III-a

(40/100)

Scrieți un eseu în care să comentați, la alegere, unul dintre citatele de mai jos (1. sau 2.) (minimum 300 de cuvinte):

1. *Fericirea apare atunci când se instituie o armonie între ceea ce gândești, ceea ce spui și ceea ce faci. (Mahatma Gandhi)*

SAU

2. *Înțelepciunea populară este mai prețioasă decât aurul. (Mihai Eminescu)*